

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta právnická

Katedra správního práva

Posudek oponenta rigorózní práce

Název práce: Hmotněprávní základy shromažďovacího práva v ČR

Autor: Mgr. Nikol Cachnínová

Autor posudku: JUDr. Milan Podhrázký, Ph.D.

1. Téma, originalita a přínos práce:

Shromažďovací právo jako jedno ze stěžejních politických práv nepochybně patří mezi neodmyslitelné součásti zájmu veřejnoprávních disciplín, především pak práva ústavního a správního. Pokud jde o odbornou pozornost týkající se konkrétních právních problémů v dané oblasti, ovšem bohužel trpí zájem o právo shromažďovací obdobnými deficity, jako je tomu i v případě některých dalších politických práv (např. právo volebního). Můžeme tak být svědky toho, stejně jako se tomu někdy děje po právě uskutečněných volbách, že i v případě určité čerstvé (navíc často ještě značně medializované) zkušenosti s konkrétním problematickým shromážděním je věnována velká pozornost řadě právních otázek souvisejících s průběhem daného shromáždění. Stejně rychle pak ovšem často odborný zájem o danou problematiku opadá. Z výše uvedených důvodů je proto nepochybně třeba ocenit originalitu tématu, na něž se autorka posuzované práce zaměřila. Jak ostatně sama v úvodu ke své práci upozorňuje, právo shromažďovací z hlediska svého podrobnějšího zpracování skutečně zůstává spíše na okraji zájmu odborné literatury. Pokud tedy jde o originalitu a zamýšlený přínos dané práce, nelze mít pochybnosti o tom, že tato požadavky kladené na rigorózní práce splňuje. Autorku navíc k vyhotovení dané práce vedla dlouhodobější zkušenost s praktickou aplikací shromažďovacího práva, což je nepochybně výborným předpokladem pro zpracování dané tematiky a umožňuje vhodně propojit obecnější či teoretické poznatky o dané oblasti s praktickou zkušeností.

Určitou pochybnost je naopak nutno vyslovit ve vztahu k metodologickému rozlišení mezi zaměřením práce na otázky shromažďovacího práva z hlediska ústavního práva na straně jedné a správního práva na straně druhé. Jistě není sporu o tom, že problematika shromažďovacího práva se oběma zmíněnými odvětvími prolíná, přičemž jistě není nutno lpět na striktním rozlišování obou těchto odvětví. Odpovídající vysvětlení autorky o změření práce by si nicméně podle mého názoru v tomto ohledu čtenáři alespoň v úvodu zasloužili (ostatně např. podstatná část „srovnávací“ části IV. je věnována právě ústavním aspektům úpravy shromažďovacího práva, stejně tak se část II. zaměřuje na vývoj právní úpravy na našem území právě z hlediska ústavního). Vedle výše uvedeného pak v práci absentuje jasné a srozumitelné vymezení samotného předmětu práce z hlediska rozlišení práva hmotného a procesního v dané oblasti. Na jedné straně totiž autorka v úvodu proklamuje zaměření na instituty hmotněprávní s tím, že „zařadí i případná témata s procesní tematikou“ (str. 2), v samostatné (stěžejní) části práce věnované vybraným problémům recentního shromažďovacího práva (část V.) svoji pozornost obrací primárně na otázku právní formy rozpuštění shromáždění, což lze označit za problematiku spíše procesní. Ostatně pokud jde o

zmíněnou část V., práce by si nepochybně taktéž zasloužila bližší vysvětlení toho, proč se autorka věnovala právě těmto „vybraným problémům“ a čeho tímto „výběrem“ chtěla docílit.

2. Obsahové zpracování práce (včetně struktury, proporcionality a práce s právní úpravou, odbornou literaturou a judikaturou):

Posuzovaná rigorózní práce se vedle úvodu, závěru, cizojazyčného resumé a seznamu použité literatury člení na 4 samostatné hlavní části, přičemž součástí práce je též příloha (odpověď na žádost o poskytnutí informace dle zákona č. 106/1999 Sb. týkající se souběžných shromáždění).

Autorka se nejprve zabývá „*Ústavním vývojem práva shromažďovacího na našem území v období 1918-1990*“ (část II., srov. 4-25). Stěžejní části práce jsou pak věnovány „*Právu shromažďovacímu v naší recentní vnitrostátní úpravě*“ (část III., str. 26-74), „*Právu shromažďovacímu v nadstátních pramenech a jiných ústavních systémech*“ (část IV. str. 75-90) a dále „*Vybraným problémům recentního shromažďovacího práva*“ (část V., str. 91-121). Jednotlivé části práce jsou pak pro větší přehlednost dále strukturovány. Základní struktura práce je logická a přehledná a není třeba k ní vznášet zásadnější připomínky. Pokud jde o proporcionalitu jednotlivých částí, je otázkou zda bylo nutno věnovat se natolik detailně vývoji právní úpravy na našem území (a to navíc z hlediska ústavního, viz výše), neboť část „historická“ (část II.) je rozsáhlejší než část „srovnávací“ (část IV.), a svým rozsahem odpovídá části práce věnované „vybraným problémům“ (část V.), což z hlediska zaměření práce nepovažuji za zcela optimální. Považoval bych naopak za mnohem vhodnější, pokud by výše zmíněné části (tedy ty věnované „*nadstátním pramenům a jiným ústavním systémům*“ a „*vybraným problémům*“) byl rozhojněny, což by mnohem více odpovídalo zaměření práce a jejím cílům. Práci by pak nepochybně prospěl např. detailnější popis některých hmotněprávních institutů shromažďovacího práva využívaných v zahraničních úpravách a vysvětlení (ne)vhodnosti jejich aplikace v ČR. Subkapitola věnovaná přehledu vývoje shromažďovacího práva na území hl. m. Prahy v letech 2012-2015 pak mohla být detailněji propojena s popisem právních institutů shromažďovacího práva, jichž se popisovaná problematika shromáždění týkala apod.

Z hlediska práce s prameny autorka bezpochyby prokázala schopnost odpovídajícím způsobem pracovat s odbornými texty, právními předpisy i judikaturou. Autorka pracovala i s literaturou zahraniční, činila tak ovšem pouze v omezené míře a spíše ve vztahu k obecnějším otázkám (viz např. poznámky pod čarou č. 2 a č. 198). Omezené využití zahraničních zdrojů je s ohledem na zaměření tématu celkem pochopitelné, v část věnované zahraniční úpravě shromažďovacího práva se ovšem hojnější využití zahraničních zdrojů přímo nabízelo. Strukturu pramenů lze považovat pro danou práci za dostatečnou (odborné monografie, komentáře, odborné časopisy i elektronické zdroje). Autorka odpovídajícím způsobem pracovala i se soudní judikaturou. V této souvislosti lze jen litovat, že se nepokusila s některými judikatorními závěry více (třeba i polemicky) pracovat, čehož je nepochybně autorka odborně schopna (viz např. poznámky pod čarou č. 180 a násled.).

3. Formální úroveň práce (včetně práce s citacemi a poznámkovým aparátem):

Přihlédneme-li k formálním náležitostem, je rigorózní práce zpracována v zásadě řádně a v souladu se stanovenými požadavky. Text neobsahuje zásadní stylistické chyby či překlepy.

Pouze k připojenému přehledu použitých právních předpisů (str. 132) lze vytknout, že není zcela zřejmé, na základě jakého kritéria jsou jednotlivé uvedené přepisy řazeny, přičemž uváděná právní forma Listiny základních práv a svobod je nesprávná.

Poznámkový aparát autorka využívala způsobem odpovídajícím úrovni dané odborné vědecké práce, pouze na několika místech se nemohu ubránit dojmu, že byl poznámkový aparát až nadužíván a řada otázek popisovaných v poznámce pod čarou mohla být součástí samotného textu práce (viz výše zmíněné poznámky pod čarou č. 180 a násl., dále viz např. str. 33 a násl.)

4. Celkové hodnocení práce a její doporučení k obhajobě: (včetně naplnění zadání a cíle práce):

Posuzované dílo je zpracováno tak, že i přes výše uvedené výtky podle mého názoru odpovídá formálním i obsahovým požadavkům kladeným na rigorózní práce, přičemž základní cíle práce a zpracování tématu byly alespoň v určité míře naplněny. Jak již bylo výše naznačeno, k práci sice lze mít určité metodologické výhrady, stejně tak jako lze pochybovat o proporcionalitě zvolené struktury práce, na druhou stranu nelze odhlédnout od toho, že z práce plyne zjevná orientovanost autorky v daném tématu a nepochybně by bylo v jejích schopnostech zpracovat stejně kvalitní práci i ve vztahu k dalším aspektům shromažďovacího práva. Pozitivně je nutno ocenit i to, že autorka nesetřvala na prostém popisu právní úpravy či judikatury a neváhala vyjádřit svůj vlastní pohled na řešení některých sporných otázek či dokonce doplnila argumenty v judikatuře či odborné literatuře neuvedené (viz např. poznámka pod čarou č. 87). Ku prospěchu práce by samozřejmě bylo, pokud se tak např. ve vztahu k některým závěrům judikatury (viz výše) či k popisované novelizaci shromažďovacího práva v ČR stalo v míře mnohem častější a detailnější.

Lze tedy uzavřít, že přes výše uvedené výhrady autorka dostatečným způsobem prokázala hlubší znalost zpracovávané tematiky i schopnost samostatně odborně pracovat. Odpovídajícím způsobem současně vyjevila svůj náhled na řešení některých popisovaných sporných otázek a prokázala dostatečnou orientaci v souvisejících pramenech (včetně zahraničních). Jsem tedy toho názoru, že předložená rigorózní práce odpovídá stanoveným požadavkům v té míře, že ji lze doporučit k obhajobě.

5. Otázky a připomínky doporučené k rozpravě při obhajobě:

V rámci ústní obhajoby rigorózní práce by se autorka měla vypořádat s výtkami obsaženými v tomto posudku a samozřejmě by měla být schopna zodpovědět otázky vzešlé z diskuse před zkušební komisí. Z obhajoby by také mělo být zřejmé, že závěry učiněné v práci v písemné podobě je autorka schopna přehledně a srozumitelně formulovat též ústně.

Jako případná témata k diskusi u ústní obhajoby navrhuji:

- 1) Detailnější popis problematiky tzv. okupačních shromáždění a jejich právního režimu.
- 2) Zobecnění významu judikatury Nejvyššího správního soudu (Ústavního soudu) pro oblast shromažďovacího práva, případně jaké tendence lze z judikatury vysledovat.

- 3) Detailnější popis některých institutů shromažďovacího práva využívaných v zahraničí a úvaha nad jejich (ne)využitelností v právním prostředí ČR.

V Plzni dne 4. 11. 2016

Milan Podhrázký